

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 31 - nummer 16
vrijdag 6 september 2024
editie Dokkum e.o.

Protestantse
Kerk

Een wandeling vol verwondering

Het evangelie is geen
marketingcampagne

Jezus volgen:
weet waar je aan begint

De twee gezichten van
Caspar de Robles

Column André en Letty van der Meer

Schreeuwen

Terwijl ik - André - dit schrijf, is mijn vrouw de koffers aan het inpakken, want we gaan op vakantie. De taken zijn verdeeld: Letty pakt de koffers in en ik de auto. Dus nog even de tijd om een column te schrijven.

Onlangs reed ik in de auto en zag ik grote billboards langs de kant van de weg met schreeuwende teksten zoals 'Jezus geneest, kom naar de genezingsdienst.' Op dezelfde dag scrolde ik door mijn socials en zag grote koppen waarin stond dat je een groot geloof moet hebben voor de wonderen van God. Ik las een post van iemand die met grote overtuiging riep dat je welvaart zelf in de hand hebt, als je maar veel weggeeft. Dan komt de zegen vanzelf. Het voelde alsof er werd geschreeuwd: 'Je moet dit doen, dan krijg je dat', en 'Je moet zus doen, dan krijg je zo.' Begrijp me niet verkeerd: ik geloof zeker in de kracht van God. Ik geloof in wonderen en in zegeningen, ik bid ook voor mensen en zie soms wonderlijke dingen gebeuren. Maar het is de hardheid van de teksten die mij raakt. Omdat ik ook de andere kant zie: die ene zieke moeder die op sterven ligt, mensen in schuldhulpverlening, onvervulde kindwensen, de gebrokenheid van de wereld.

Als ik naar Jezus kijk, vind ik het zo mooi dat Hij zijn bediening begon met een maaltijd. Hij zocht de verbinding. Op de vraag of Jezus een wonder wilde doen, antwoordde Hij vaak dat het nog niet het moment was, of dat het in stilte moest gebeuren. Laten we niet vergeten dat zachtheid en verbinding net zo krachtig kunnen zijn als luid proclameren en grootse daden. Het is prachtig dat er zoveel enthousiasme is, maar de balans lijkt soms zoek. Het evangelie is geen marketing-campagne die we de wereld in moeten schreeuwen. Ik wil de beweging niet afschrijven, want ik denk dat wij als gevestigde kerk er ook van kunnen leren. Wanneer is het in onze eigen diensten gegaan over de kracht van God of over wonderen? Getuigen we nog over het werk dat God in ons leven doet? En strekken wij ons nog uit naar meer van de Heilige Geest?

Over een paar uur rijden we met ons gezin naar Noorwegen. 9,5 uur in een volgeladen auto, vier uren met de boot. Zes meningen, twee pubers, twee kleuters, maar natuurlijk, gelukkig wordt er niet geschreeuwd. Of...?

Meditatie Weet waar je aan begint

'Want wie van jullie die een toren wil bouwen gaat niet eerst de kosten berekenen, om te zien of hij wel genoeg heeft voor de bouw? Als hij het fundament gelegd heeft maar de bouw niet kan voltooien, zal iedereen die dat ziet hem uitlachen en zeggen: 'Die man begon te bouwen, maar het karwei afmaken kon hij niet.'" Lucas 14:28-30 *door ds. Peter Elzinga*

Het is op internet voor sommige mensen een hobby om zoveel mogelijk volgers of likes te krijgen. Mensen die hun vlogs op Youtube zetten, kunnen daar zelfs geld mee verdienen. Tenminste, als je veel volgers hebt. Hoe meer volgers, hoe groter je populariteit en je inkomen. Veel jongeren dromen er van om op deze manier beroemd en rijk te worden.

Populariteit, geld en succes zijn zaken, die bijna iedereen wel zou willen. In de tijd van Jezus was er natuurlijk nog geen internet. Maar ook Jezus trok veel belangstelling. Er staat in Lucas 14:25 dat grote mensenmenigten met Jezus meetrokken.

Was Jezus daar blij mee? Als je de Bijbel leest, krijg je op sommige plaatsen de indruk, dat Hij eerder mensen probeert te ontmoedigen om Hem te volgen, dan dat Hij ze daartoe aanzet. In elk geval ging het Hem niet om geld, populariteit, bekendheid of succes. Maar wat wilde Hij dan wel?

Mensen tot volgeling maken

In onze kerken zijn we vaak bezig met de vraag wat het betekent om een discipel te zijn van Jezus. De laatste woorden van Jezus op aarde waren gericht tot zijn elf meest trouwe volgelingen. Hij geeft hun de opdracht om het evangelie te verkondigen en mensen tot volgeling van Jezus te maken. Jezus wil dus wel degelijk dat mensen Hem volgen.

Daar zit tegelijk ook de spanning. Ook vandaag is dat nog zo. Jezus wil dat wij Hem volgen, en niet onze eigen ideeën over Jezus. Jezus is geen supermens, geen wonderdoener,

geen profeet, of mooi voorbeeld. Hij is de Zoon van God, die de zonden der wereld wegneemt. Hij doet dat door te dienen, te lijden en te sterven. Zo brengt Hij ons weer in contact met God.

Van Zijn volgelingen vraagt Hij hetzelfde. Daarom zien we op veel plaatsen in het evangelie die waarschuwing. Denk goed na, waar je aan begint. Jezus wil niet een stukje van jou, Hij wil je helemaal. En Jezus volgen is niet alleen fijn of geeft een goed gevoel. Soms is het ook moeilijk. Als je de enige in de klas bent die naar de kerk gaat, als ze je uitlachen omdat jij nog gelooft, als het niet over macht gaat, maar de minste willen zijn. Vele miljoenen christenen overal ter wereld riskeren discriminatie, gevangenschap of zelfs de dood.

Jezus zegt met de bovenstaande gelijkenis, dat het goed is om na te denken of je deze prijs wilt betalen.

Is dat het waard? Wat levert het op, om maar een moderne vraag te stellen?

Als ik een persoonlijk antwoord mag geven: alles! Hoop, liefde, een eeuwig leven met en bij God, een zinvol bestaan.

In een van Zijn gelijkenissen beschrijft Jezus het koninkrijk van God als een zeer waardevolle parel. Een koopman die op zoek is naar mooie parels, besluit alles wat hij heeft te verkopen, om deze éne parel te kunnen kopen. (Matteüs 13:45,46) En zijn wij eigenlijk niet allemaal als die koopman? Op zoek naar parels: dingen in dit leven, die werkelijk mooi, betrouwbaar en waardevol zijn.

ds. Peter Elzinga is predikant van de Protestantse wijkgemeente Huizum-West, de Kurioskerk

Leesrooster	Week 37, 8 t/m 14 september	
	zondag	Handelingen 11:1-18
	maandag	Handelingen 11:19-30
	dinsdag	Handelingen 12:1-17
	woensdag	Handelingen 12:18-25
	donderdag	Deuteronomium 11:1-17
	vrijdag	Deut. 11:18-12:1
zaterdag	Marcus 9:2-13	

Week 38, 15 t/m 21 september	
zondag	Marcus 9:14-29
maandag	Handelingen 13:1-12
dinsdag	Handelingen 13:13-25
woensdag	Handelingen 13:26-43
donderdag	Handelingen 13:44-15:7
vrijdag	Handelingen 14:8-20
zaterdag	Handelingen 14:21-28

Week 39, 22 t/m 28 september	
zondag	Handelingen 15:1-18
maandag	Handelingen 15:19-35
dinsdag	Deuteronomium 12:2-12
woensdag	Deuteronomium 12:13-28
donderdag	Deuter. 12:29-13:6
vrijdag	Deuteronomium 13:7-19
zaterdag	Marcus 9:30-37

De edities 12 t/m 16 zijn nummers voor drie weken

Persoonlijk

Een wandeling vol verwondering

Geestelijke verzorging is intensief. De gesprekken gaan altijd de diepte in en het lijden dat tevoorschijn komt in die gesprekken is vaak groot. Om er voor de ander te kunnen zijn vergt veel van me en ik heb het nodig om me zo nu en dan terug te trekken. In mijn eigen huis, in een klooster, of gewoon wandelend in de omgeving.

door Jolanda Tuma

Zo maakte ik onlangs een wandeling niet ver van huis, in een omgeving waar ik niet veel van verwachtte. Ik was er zo vaak langs gereden of gefietst, 'zo gewoon'. Maar het tegendeel bleek waar. Het werd een wandeling vol verwondering.

De wandeling begint bij de oude Petruskerk van Leens. De deur is helaas gesloten, maar in gedachten hoor ik het Hinsz-orgel en ook het koor dat ik daar niet lang geleden het *Requiem* van Fauré had horen zingen. Met die muziek in gedachten loop ik het dorp uit en stuit al snel op een bruggetje over een vaart en een bosje dat ik nog nooit had opgemerkt. Het wandelpaadje, glibberig van alle regen die de afgelopen dagen is gevallen, leidt door een klein maar verrassend mooi stukje bos waar niet alles wordt aangeharkt maar waar de omgevallen bomen gewoon blijven liggen en weer talloos nieuwe niches voor diertjes en zwammen vormen.

Ik vervolg mijn weg met links de vaart en rechts weidevogelland, ook wel plasdras genoemd, waar veel weidevogels en ganzen rondstruinen. Zo blijkt maar weer: iedere vogel, ieder dier, elke plant heeft zijn eigen plek waar het kan gedijen. Een gans vind je niet in het bos, een eekhoorn niet in het weiland.

Zuurdijk

Een onverhard paadje brengt me vervolgens naar het kerkje van Zuurdijk. Hier is de deur wel open en ik loop naar binnen. Ik stap een heilige ruimte binnen, een plek waar ik kan gedijen. Voor in de kerk staan twee grote ge-

makkelijke stoelen en op tafel staat een boeket bloemen. De kerk is, zoals veel oude kerken, niet meer in gebruik op zondagmorgen. Wel organiseert een emeritus predikant maandelijks een Taizé-moment op deze plek. Die momenten worden vast niet druk bezocht, maar alleen al de gedachte dat in deze kerk regelmatig oude woorden klinken en mensen samen zingen, maakt deze plek nog betekenisvoller dan het in zichzelf al is.

De wandeling brengt me een paar kilometer verderop bij een door bomen omzoomd veld vol bloemen. Vlak voor me in het veld verschijnen twee paar oortjes. Twee wilde konijnen scharrelen ongestoord rond, tot een majestueuze kiekendief aan komt zeilen en vlak voor me een indrukwekkende vliegshow ten beste geeft.

Er komt een man aanlopen en ik wijs hem op de roofvogel en de konijnen. We blijven samen in stilte staan kijken naar het schouwspel op leven en dood. Het is spectaculair om de duikvluchten te zien, maar tegelijk hopen we toch dat de konijnen niet het onderspit zullen delven. Wanneer de kiekendief na een minuut of tien uit het zicht verdwijnt keert de rust weer, wensen wij elkaar een fijne wandeling en gaan elk ons weegs.

Gedicht

Na enige tijd komt de Petruskerk weer in zicht en loop ik het dorp in. Eerst door een moderne woonwijk met nette tuinen, maar hoe dichterbij de kerk, hoe ouder de huizen. Wanneer ik een klein paadje in wil slaan dat langs de kerk loopt wordt mijn aandacht

getrokken door oude stoeptreden waarop letters lijken te staan. Wanneer ik beter kijk blijkt het een gedicht van C.O. Jellema, de dichter en schrijver die lange tijd in dit dorp heeft gewoond. De letters zijn niet makkelijk leesbaar maar uiteindelijk komt het volgende gedicht tevoorschijn.

Zomernacht

*Doe nu eens even die gedachten dicht van je
Denk nu eens liever niet na over morgen
Kijk niet steeds weer die bosrand van gisteren na,
bramenplukker die je bent zoals vroeger
maar nu. Maak even geen onderscheid tussen
een wie en hoezo en de kans op anders.*

*Doe in je hoofd uit de lamp, hoor wat er is,
ademt en ritselt, kwaakt in de kikkers.
Leef met je lichaam van nachtwind de koelte.
Geeuw je een gat in het hart en proef het
zo rood als sap van bramen. Wees langzaam
door vogels gezongen het wordende licht.*

Zomaar een zondagmiddag een wandeling vlak bij huis Ik viel van de ene verwondering in de andere en moest denken aan dat mooie lied van Willem Barnard

*Zing voor de Heer een nieuw gezang!
Hij laaft u heel uw leven lang
met water uit de harde steen.
Het is vol wonderen om je heen.*

Mijn werk als geestelijk verzorger vergt veel van me en zo nu en dan heb ik tijd nodig om bij te komen en weer op te laden. Thuis, in een klooster of zomaar een wandeling in de omgeving, zo gewoon, zo bijzonder!. Ik wens u een mooi vervolg van de zomer.

In het kerkje van Zuurdijk staan twee grote gemakkelijke stoelen en op tafel staat een bos bloemen

Byldspraak - Willem Wilstra

Psalm

Yn it Fryske Lieteboek steane hjir en dêr moaie tajeftes - Gedichten. Dit is der ien fan, by Psalm 23 g.

PSALM (By psalm 23)

De Hear is myn stjoerder.
Hy lit my misse: roes, ierde, no.
Lit my sa'n bytsje wêze en winskje.
Driuwyt my op nei tsjusternissen fan bosk en braaklân,
yn in lân fan lêst.

Is myn jinsen. Lit my út de himel fiele,
de macht, de gloarje.
En wol my deabang boppe myn toast delbûge.
Lit syn strielen mar skraachoan skine.
En wachtet, myn libben lang.

Myn fijân drinkt en dûzet foar myn eagen.
De bernesang hat fiergesichten brocht.
De Hear is myn ienris.
Ik moat omhegen.

Syn heil en seine hawwe op my jage myn libben lang.
Ik sil it twangbeulsjocht sjen,
haatsje en dernei langje,
al myn dagen.

Michel van der Plas

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofdredacteur:

Arjen Bakker
Romptastrjitte 15
9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276
E. redactie@geandewei.nl

Advertenties en familieberichten

Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179
(bereikbaar van 8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl
W. theowijbenga.nl

Kopij algemeen deel:

uiterlijk 15 dagen voor verschijnen
naar redactie@geandewei.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:

Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

*Niet voor opgave en opzeggen
abonnementen, u vindt de contact-
persoon hiervoor bij de berichten
van uw eigen gemeente*

www.geandewei.nl

Colofon

Kleurrijk geloven Zorgvuldigheid rond Jezus

Christenen bepalen hun levenshouding vanuit het geloof in God en in Jezus die als Christus wordt beleden. In de dagelijkse praktijk is er verdeeldheid onder christenen over elkaars geloofsbeleving en over het gesprek met anders-gelovigen. Daarbij wordt weinig beseft dat we uitstekend over de Godsbeleving en over Jezus kunnen spreken met moslims, hindoes en boeddhisten. We ontdekken dan gemeenschappelijke en verschillende opvattingen. Zouden we zo over Jezus kunnen spreken, dat het onderscheid niet tot scheiding leidt?

door ds. Corry Nicolay

* Jezus wordt in het Christendom Messias of Christus genoemd, wat Gezalfd betekent. De naam Jezus betekent: God redt. Jezus is 'gezalfd' met Gods woord en met Goddelijke aanwezigheid. Door Jezus wordt Gods reddend handelen op een bijzondere manier zichtbaar. Volgelingen zijn zich naar Christus gaan noemen: christenen. Als gezalften mogen mensen leven. En bij het gezalfd zijn hoort een Woord om vanuit te leven. Ook andere godsdiensten kennen Jezus.

* De Koran, het boek van de islam, bevat ook het Evangelie van Jezus, het *Injil*, waarin ook de Bergrede voorkomt. Jezus wordt geëerd als dienaar van God en erkend als een belangrijk profeet. Moslims zullen nooit geringschattend of spottend over Jezus spreken, daar is Jezus hen veel te heilig voor. In moskeeën staat Jezus' naam geschreven op een schild aan de muur: Isa, dat is Jezus in het Arabisch. Mensen heten Isa en dragen met eerbied deze naam.

* Ook in het hindoeïsme ontmoeten we Jezus. Deze godsdienst is veel ouder dan het christendom. Het hindoeïsme kent een voortgaande openbaring, past zich gemakkelijk aan en neemt andere opvattingen in zich op. Mohammed wordt vereerd als een heilig man en Christus wordt vereerd als de elfde menswording van God. Via een incarnatie kunnen mensen God herkennen en God heeft dit ook door Jezus gedaan. Net als in de islam wordt ook in het hindoeïsme de Bergrede van Jezus onderwezen.

* Het boeddhisme is geen godsdienst, maar een manier van leven. Ook deze manier van

leven is ouder dan het christendom. Het boeddhisme baseert zich op leefregels die ook in het christelijke geloof en in de Bergrede van Jezus voorkomen.

Meerdere geloven kennen de leefregel: 'Gelijk u wilt dat u een ander doet, doet u hen evenzo.' De Confuciaanse leefregel: 'Wat u niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet' bestond al ver voordat Jezus leefde. Jezus heeft hem hernomen en positief onder woorden gebracht: 'behandel de ander net zo als je zelf behandeld wilt worden.' Jezus val hiermee de leefregels van de Thora kort samen. Jezus wijst op het eerlijke omkeereffect: zoals we zelf behandeld willen worden, horen we ook de ander te behandelen.

Het is al met al belangrijk om zorgvuldig met Jezus om te gaan. Het is letterlijk en figuurlijk zonde wanneer het geloof in Jezus scheiding tussen mensen veroorzaakt. De ander ervaart niet in eerste instantie de geloofsbeleving van een medemens, maar wel de geloofshouding, de levenshouding van de ander. Ademt die de geest van Jezus, van Christus uit?

Wanneer gelovigen verschillend over Jezus denken, kunnen eerst de gezamenlijke punten worden gezocht. En die zijn er. Alleen wanneer de ander de ruimte van begrip en de duidelijkheid van het eigen geloof ervaart, kan de Geest waaien. Door te luisteren naar elkaar, door de ander te willen begrijpen, kan een wonderlijke ruimte ontstaan. In die ruimte zal het Woord springlevend blijken te zijn. Het heft regels en scheidingen niet op, maar overstijgt ze wel. God zij dank.

Corry Nicolay is predikant interreligieuze communicatie. Op de foto is ze te gast bij het hindoeïstische Divali (lichtjesfeest) op IHM tv, waar voorgangers vanuit zes religies en levensopvattingen uitlegden wat het geschenk van licht in hun leven betekent.

Diversen

11 september: zendingsavond TWR in de Bethel in Drachten

Zendingsorganisatie TWR Nederland & België komt op woensdag 11 september naar Drachten

met de zendingsavond 'Gezonden om te zenden.' De avond de Bethel aan De Bolder 75 begint om 19.30 uur (inloop vanaf 19.00 u) en laat bezoekers kennismaken met de wereld van zending en de mogelijkheid om zelf - op welke wijze dan ook - betrokken te raken. Twee TWR-projectmedewerkers uit Centraal-Azië vertellen hoe ze in een omgeving waar godsdienstvrijheid nauwelijks bestaat, zich inzetten voor de verspreiding van het Goede Nieuws. Medewerkers van TWR Nederland & België en TWR Europa geven uitleg over de verschillende manieren waarop je als zendingswerker kunt worden uitgezonden. Iedereen is van harte welkom en de toegang is gratis. Aanmelden kan via de website www.twr.nl/gezonden of door een e-mail te sturen naar relatiebeheer@twr.nl.

13 september Connect-avond in Driezum met Michaël Boon

Op vrijdagavond 13 september is er weer een Connect-jongerenavond. Michaël Boon gaat met de bezoekers in gesprek over het thema 'God

of de wereld, wat kies jij?' Michaël Boon heeft een verleden als vechtsporter op hoog niveau. Van jongs af ging hij voor de sport en om de uitdaging te zoeken in deze sporten. Dit was een periode in zijn leven waarin hij duidelijk voor de wereld koos. Later in zijn leven kwam hij in aanraking met het geloof en kon hij uiteindelijk niet meer om God heen. De avond in de Ald Skoalle, Tsjerkestrjitte 2 in Driezum is voor zestien jaar en ouder en begint om 19.45 uur (inloop vanaf 19.30 uur).

15 september Grunneger dainst in Kloosterkapel in Sibrandahûs

In de Kloosterkapel in Sibrandahûs is zondag 15 september een Grunneger Dainst, een traditie die inmiddels ruim veertig jaar bestaat.

Al die tijd is ds. Tammo Oldenhuis uit Coevorden erbij betrokken. Ook deze keer zal hij voorgaan. Jappie en Rennie Kramer uit Damwâld verzorgen de voorbereiding. De dienst begint om 19.00 uur, na afloop is er koffie of thee met Grunneger kouk en gelegenheid om na te praten.

In aanloop naar theater 'De Fury fan Dokkum' (2)

De twee gezichten van Caspar de Robles

Actuele oecumenische verbroedering contrasteert met godsdienststrijd en moordpartijen waar Dokkum in 1572 slachtoffer van was, schreven we in de vorige *Geandewei*. Aanleiding is 'De Fury fan Dokkum' die van 12 tot 21 september in de Bonifatiuskapel wordt opgevoerd. Kwade genius in deze muzikale tragedie is kolonel Caspar de Robles: Spaans gouverneur van Friesland en opdrachtgever voor de 'Waalse furie' die Dokkum rampzalig trof. Wie was Caspar de Robles? Al eeuwen door de Friezen geëerd met 'De Stiennen Man' op de zeedijk bij Harlingen. Het standbeeld van een man met twee gezichten...

door Sjoerd en Lammert de Hoop

Lange opstand

De Tachtigjarige Oorlog is een lange opstand van Nederlandse steden en gewesten tegen koning Filips II van Spanje. In het Wilhelmus zingen we er nog altijd over. Een aaneenschakeling van gewelddadige conflicten met de gevestigde orde van de Spaanse koning, katholieke kloosters en adellijke families die als rijke elite alle steden en grietenijen besturen.

Een groeiende groep van kooplieden, vermogende ambachtslieden en overzeese handelaren in de stedelijke burgerij wil zijn eigen boontjes doppen. Sympathie bestaat voor protestantse kerkhervormers als Luther en Calvijn die corruptie en machtsmisbruik van de katholieke kerk ter discussie stellen. Als de Spaanse koning extra belasting gaat heffen, de zogenoemde tiende penning, is dat een lont in het kruitvat. Filips II stuurt harde jongens naar de Lage Landen om elke weerstand de kop in te drukken. Ook tegen de rebelle van legertroepen van prins Willem van Oranje en vrijgevochten Watergeuzen, die rondzwerfen op de Wadden- en Noordzee. Hollandse edelen tekenen in 1581 een Acte van Verlaetinghe tegen de Spaanse koning: wij willen baas zijn in eigen huis.

Caspar de Robles

Van de Spaanse 'harde jongens' is Alva, de IJzeren Hertog, de bekendste. Stedelijke opstanden worden bloedig neergeslagen in Zutphen, Naarden en Haarlem, protestantse kettters worden door de Spaanse Inquisitie gemarteld en opgehangen.

Kolonel Caspar de Robles uit Porto is van 1572 tot 1576 gouverneur van Friesland, Groningen en Drenthe. Bij Vlieland gevangen genomen Watergeuzen behandelt hij wreed. Dan hoort hij over protestantsgezinde op-

standelingen uit de Dongeradelen die met Dokkumer burgers de stad hebben overgenomen. Spaanse soldaten in de stad zijn gevlucht in de stadstoren van de Bonifatiusabdij. De monumentale abdij torent al acht eeuwen boven de stad uit, op de stadsterp van Dokkum. Watergeuzen liggen bij Ameland en schieten opstandelingenleider Sipko van Scheltema, een jonge edelman uit de Dongeradelen, te hulp bij hun overname van de stad.

Maar De Robles wil een daad stellen: vierhonderd man Franstalige 'Waalse' huurlingen geeft hij een vrijbrief alle verzet in Dokkum in de kiem te smoren. Plunderingen en brandstichting zorgen ervoor dat de halve stad in brand vliegt; honderden burgers worden vermoord. Na deze 'Waalse furie' krijgt hij andere opstandige Friese steden met dreiging onder controle, zoals Sneek, Franeker en Bolsward.

Twee gezichten

Vreemd genoeg wordt deze Caspar de Robles

door de Friezen vooral positief herinnerd. Als een daadkrachtig bestuurder, wiens strakke organisatie belangrijk zeedijkherstel realiseerde tussen Harlingen en Het Bildt. Een redding van het noorden, blijkt later als stormvloed te vergeefs beuken op versterkte dijken. Hij kreeg een monument op de zeedijk bij Harlingen dat nu bekend staat als 'De Stiennen Man', met een Janus- en Terminuskop die uitkijken over beide kanten van de dijk. Terwijl hij toch dezelfde man is die meedogenloos de Waalse Furie in Dokkum ontkende...

Kent niet elke macht twee gezichten? Poetin herstelt orde in een uit elkaar vallende Sovjet-Unie, en is ook de brute overvaller van buurland Oekraïne. Menig Zuid-Amerikaans revolutionair ontpopt zich als dictator van eigen volk. Zelfs vredelievend democratisch bestuur kan inhumane burgerslachtoffers maken, leert de toeslagenaffaire ons in eigen land.

De oorlogsmisdaad van Caspar de Robles raakt bij de Friezen echter in het vergeetboek. Geen Srebrenica of Holocaust waar we nog jaarlijks bij stil staan. De wrede De Robles wordt in 1576 door eigen manschappen gevangen genomen en verlaat het noorden. In 1585 komt hij om bij het beleg van Antwerpen, opgeblazen door een exploderend schip.

Herstel en wederopbouw

Als burger waakzaam en zelfstandig zijn, tegenover wie er ook maar in het zadel zit, leert 'De Fury fan Dokkum'. Dictators en geweldplegers verdwijnen; soms vroeg, vaak laat. Maar wie neemt verantwoordelijkheid voor herstel en wederopbouw? Daarover in de volgende *Geandewei*.

De 'koppen' op de zuil van De Stiennen Man verbeelden niet Caspar de Robles zelf, maar zijn geïnspireerd op de Romeinse goden Terminus - van de grens - en Janus van begin en eind.

Cursus Theologische Vorming in Sneek Open college met Barnard

Na de zomervakantie start opnieuw de cursus Theologische Vorming in Sneek. Al tientallen jaren komen cursisten uit de hele regio op dinsdagavond bij elkaar. Op dinsdag 8 oktober gaan de gewone lessen van start. De cursus wordt gegeven in csg Bogerman, Hemdijk 2 in Sneek, op dinsdagavond van 19.00 tot 22.00 uur.

Het cursusseizoen begint op dinsdag 24 september om 20.00 uur met een open college, verzorgd door Marcel Barnard, emeritus hoogleraar Praktische Theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit. Deze eerste avond wordt georganiseerd in samenwerking met de werkgroep Spirit van de Martinkerkerk in Sneek en wordt gehouden in het Oosterkoor van de Martinikerkerk. Belangstellenden zijn van harte welkom, zonder opgave. De toegang is gratis, maar bij de uitgang is er gelegenheid om een vrijwillige bijdrage te geven.

God in bits en bytes

Marcel Barnard gaf zijn bijdrage de titel *God in bits en bytes* en schrijft daarover: 'De info-technologische revolutie beheerst steeds meer ons leven. Het belang ervan zal verder toenemen nu kunstmatige intelligentie (AI) alomtegenwoordig is geworden. Onze hand is verkleefd met onze telefoon of iPad, en het scherm is onze entree tot de wereld en zelfs, via verbazingwekkende ruimtetelescopen, tot de grenzen van het heelal en het begin van ruimte en tijd. Wat betekent de informatietechnologie voor ons denken over God?'

Marcel Barnard probeert de ontwikkelingen te begrijpen, zonder zich meteen te richten op de tekorten en gevaren ervan. Kortom: een uiterst boeiende avond met een actueel thema en een bijzonder begin van het nieuwe cursusjaar, aldus cursusleider dr. Jan Henk Hamoen.

Cyclus van drie jaar

De eigenlijke cursus beslaat uit een cyclus van drie jaar waarin jaarlijks in september kan worden ingestapt. De twintig avonden (tien voor de kerstvakantie en tien erna) zijn verdeeld in vier blokken van vijf weken. In elk blok wordt lesgegeven in twee verschillende vakken. Die vakken zijn filosofie, ethiek en dogmatiek, Oude Testament, Nieuwe Testament, liturgie, rituelen en traditie, de presentie van de kerk in de samenleving, wereldgodsdiensten en spiritualiteit, geschiedenis van kerk en kunst en Jodendom.

Het cursusgeld bedraagt 220 euro per cursusjaar. Mocht dit bedrag een probleem vormen, dan kan een beroep worden gedaan op het cursistenfonds. Tijdens de schoolvakanties zijn er geen lessen.

Kijk voor meer informatie op de website www.tvg-sneek.nl. Aanmelden voor de cursus kan ook via onze website. Informatie kunt u ook krijgen bij Nelly Meijer-Torenstra (administratie en financiën; info@tvg-sneek.nl, tel. (058) 21 57 231) en bij cursusleider dr. Jan Henk Hamoen te Joure. Hij is bereikbaar via jhhamoen@gmail.com.

PCBO Noardeast-Fryslân Met de ambulance op pad

Het nieuwe seizoen van de ouderenmiddagen van PCOB Noardeast-Fryslân begint op woensdag 18 september met een kijkje in de keuken van een ambulanceverpleegkundige.

Thea Hoekstra - Swart uit Meenam komt vertellen over haar werk op de ambulance, met daarbij onder meer aandacht voor de opleiding die je hiervoor moet volgen, de inspanningen om snel naar de plek waar ze nodig is te rijden, het verlenen van eerste hulp en hoe het is om mooie, maar ook verdrietige gebeurtenissen mee te maken.

De middag is in gebouw De Poort van de Vrije Baptistengemeente 'Nehemia' aan de Zaagmolenstraat 2 in Dokkum. De zaal gaat open om 14.00 uur, de bijeenkomst begint om 14.30 uur.

Zowel leden (ook die van de ANBO) als niet-leden zijn van harte welkom. U mag dus ook gerust iemand meenemen.

Diversen

10 september: lezing Suurmond bij de Earnewâldster Rûnte

Dinsdagavond 10 september houdt theoloog Jean-Jacques Suurmond voor de Earnewâldster Rûnte de lezing 'Hoe groeit vertrouwen? De les van de mystici'. Vandaag de dag zien we veel wantrouwen, wat leidt tot polarisatie. Het woord 'vertrouwen' is in de Bijbel een synoniem voor 'geloven'. Daarin zijn de mystici onze leermeesters. Die hadden zoveel vertrouwen dat ze de moeilijkste omstandigheden het hoofd konden bieden, zoals Ety Hillesum in kamp Westerbork, Moeder Teresa in Calcutta en Desmond Tutu in de Zuid-Afrikaanse apartheidstaat. Geïnspireerd door de klassieker *Mystiek* van Evelyn Underhill, verkent Suurmond in deze lezing wat mystici ons te zeggen hebben over vertrouwen. De lezing begint 19.30 uur in Eben Haëzer, Wiidswai 6 te Earnewâld. Meer informatie: er-rotonde.nl

21 september afsluiting seizoen Tsjerkepad in kerk van Sloten

Het jubileumseizoen van Tsjerkepad wordt afgesloten op zaterdag 21 september in de Grutte Tsjerke in Sloten. Op het programma staan onder meer een terugblik op het seizoen en ervaringsverhalen over de afgelopen twintig jaar door Dirk Hylkema van de Rooms-katholieke kerk in St. Nicolaasga, mevrouw Kooiman van de kerk van Warns en ader Jewsewy van het Russisch Orthodox klooster in Hemelum. Muziek wordt verzorgd door Roelof van Luit, orgel en Klaas van Slageren, baroktrombone. De bijeenkomst begint om 14.00 uur, inloop met koffie en thee vanaf 13.30 uur. Toegang is gratis.

27 september: majoor Van der Werf bij vrouwenochtend Burdaard

Op vrijdag 27 september begint het nieuwe seizoen van de Interkerkelijke vrouwenochtend in MFC Het Spectrum in Burdaard. Deze ochtend is de spreker majoor Freek van der Werf van het Leger des Heils. Hij is veertig jaar als zendeling actief geweest in Zuid Afrika en heeft dus veel gereisd en veel te vertellen. Aanvang 9.30 uur (inloop vanaf 9.00 uur), entree 6 euro inclusief koffie/thee/cake.

Zanggroep Hope, Faith & Love in Dokkum zoekt nieuwe leden

Zanggroep Hope, Faith & Love zoekt nieuwe leden. De groep zingt Opwekking-, gospel- en Taizéliederen en zoekt vrouwelijke zangers, die eens in de twee weken op woensdagavond kunnen repeteren van 19.45 tot 21.45 uur. De repetities zijn in zorgcentrum Dongeraheim in Dokkum. Aanmelden en informatie bij Hille Kalma: j.kalma@knid.nl, (06) 13896838.

VOLGENDE KEER in **G**eandewei

Over de hel en dat die tijdelijk is

